

GŁOS

WRZESIEŃ 2021
NR 3 (137)
ISSN 1509-1112

Gminy

Bezpłatna gazeta lokalna Gminy Pietrowice Wielkie

Ciapek RACING

Czytaj na **stronie 12-13**

Witaj SZKOŁO

Czytaj na **stronach 2-3**

WRĘCZENIE NAGRODY WÓJTA DLA NAJLEPSZYCH UCZNIÓW

Czytaj na **stronach 18-19**

Pamiętaj o **SPISIE POWSZECHNYM** informacje na str. 15

Rozpoczęcie roku szkolnego 2021/2022

oraz pożegnanie Pani Joli i Pani Renaty w Zespole Szkolno- Przedszkolnym w Samborowicach

„Pierwszego września przyjaźnie i wesoło żegnamy wakacje, rzekę, las. Ach witaj, witaj szkolo! Już czas do pracy, czas!” To właśnie tego dnia ponownie rozbrzmiał szkolny dzwonek, który woła nas do obowiązków, zadań i nauki. Przywitał również pierwszoklasistów, na których po pasowaniu i ślubowaniu czekały już w klasie ławki i Pani wychowawczyni Maria Kolołwa. Pierwszacom oraz wszystkim uczniom życzymy powodzenia i samych sukcesów w nauce!

Jedni przychodzą, drudzy odchodzą... Tak, też podziało się w naszej szkole. Życie tak pisze scenariusz, że po latach pracy nadchodzi czas na zasłużony odpoczynek. Taki etap nastąpił dla Pani Jolanty Rusnarczyk i Pani Renaty

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Samborowicach, wychowawczyni kl.1 Jolanta Kolołwa

Kotalla- długoletniej kucharki i intendentki w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Samborowicach.

Przez wiele długich lat obie Panie dbały o podniebienia dzieci, ale niestety nadszedł czas pożegnania w związku z ich przejściem na emeryturę.

Dziękujemy Pani Joli i Renacie za wieloletnią pracę, za trud i poświęcenie. Podziękowania ślą przedszkolaki, uczniowie, dyrektor- Jolanta Kozłowska wraz z pracownikami Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Samborowicach oraz Wójt Gminy Pietrowice Wielkie- Andrzej Wawrzynek oraz Pani Cecylia Pawlasek- inspektor oświaty.

Karolina Ziegler

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Krowiarkach, wychowawczyni kl.1 Ewa Tokar

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Pawłowie, wychowawczyni kl.1 Gabriela Kubik

Szkoła Podstawowa w Pietrowicach Wielkich,
wychowawczyni kl. I A Lucyna Szelewska

Szkoła Podstawowa w Pietrowicach Wielkich,
wychowawczyni kl. I B Ewa Fedczyszyn

Szkoła Podstawowa w Pietrowicach Wielkich,
wychowawczyni kl. I C Beata Kiełtyka

A Partner of
VISION ZERO
Safety. Health. Wellbeing.

Kurs e-learningowy dla dzieci

*Bezpiecznie na wsi mamy
upadkom zapobiegamy*

„Bezpiecznie na wsi mamy – upadkom zapobiegamy”

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego zaprasza dzieci rolników urodzone w latach 2007-2015 do udziału w kursie e-learningowym pt. „Bezpiecznie na wsi mamy – upadkom zapobiegamy”, który w nowoczesnej formie przybliży zagrożenia wypadkowe w gospodarstwach rolnych, a także uczy prawidłowych zachowań podczas przebywania na terenie obejścia.

Pamiętaj! Jeśli weźmiesz udział w konkursie, ukończysz go i prześlesz swoje zgłoszenie, możesz stać się szczęśliwym posiadaczem nowoczesnej hulajnogii.

Aby wziąć udział w losowaniu nagród należy:

1. prewencja.krus.gov.pl i rozwiązać test końcowy;
Uwaga! – wpisz swoje dane w ekranie na początku szkolenia;
1. formularz zgłoszeniowy
2. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, al. Niepodległości 190, 00-608 Warszawa lub pocztą elektroniczną na adres e-mail: [hulajnoga\(at\)krus.gov.pl](mailto:hulajnoga(at)krus.gov.pl) z dopiskiem/w tytule: „Kurs e-learningowy dla dzieci”.

Informacji udziela sekretariat Biura Prewencji, tel. (22) 592 64 10, e-mail: [bp\(at\)krus.gov.pl](mailto:bp(at)krus.gov.pl).

112 PRZEJMUJE numer alarmowy 998

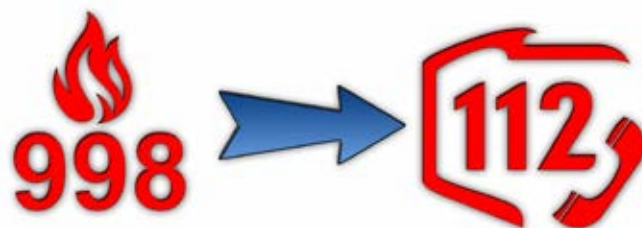
Od 14 września 2021 roku wybierając numer alarmowy Straży Pożarnej 998, mieszkańcy powiatu raciborskiego połączą się z operatorem numeru alarmowego 112. Zmiana ta pozwala na sprawne powiadamianie oraz dysponowanie odpowiednich służb, a co za tym idzie lepsza system powiadamiania ratunkowego.

**NUMER ALARMOWY 112
NA STRAŻY TWOJEGO
BEZPIECZEŃSTWA**

OD WRZEŚNIA 2021 ROKU

**NASTĄPI PRZEŁĄCZENIE NUMERU ALARMOWEGO
STRAŻY POŻARNEJ
DO CENTRUM POWIADAMIANIA RATUNKOWEGO**

**POMOC UZYSKASZ
POD JEDNYM NUMEREM ALARMOWYM !!!**

OGŁOSZENIE

GWIAZDECZKI ZAPRASZAJĄ

Zapraszamy dzieci
w wieku od lat 5
do zespołu tanecznego GWIAZDECZKI
działającego
przy Gminnej Bibliotece Publicznej
w Pietrowicach Wielkich.
Osoby chętne prosimy o kontakt
z pietrowicką biblioteką

tel.: 32 419 80 99

Projekt English Teaching w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Pawłowie

W roku szkolnym 2020/2021 Zespół Szkolno- Przedszkolny w Pawłowie rozpoczął projekt sfinansowany ze środków Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności oraz Nidzickiej Fundacji Rozwoju Nida. Inicjatorem tego przedsięwzięcia była nauczycielka języka angielskiego K. Przybyła.

Celem głównym tego projektu było doskonalenie umiejętności komunikowania się w języku angielskim. Wszelkie zaplanowane działania skierowane były na przełamanie bariery językowej, wzbogacenie słownictwa oraz stosowanie języka w sytuacjach dnia codziennego.

Zajęcia projektowe odbywały się co tydzień a uczestnikami projektu były dzieci klasy 3 i 6. Nauka odbywała się w oderwaniu od tradycyjnej formy przekazu i była oparta na metodzie projektu. Istotnym celem tego projektu było zachęcanie uczniów do nauki języka poprzez gry językowe, zabawy, konwersacje oraz poznawanie kultury krajów anglojęzycznych. Poznając kulturę Wielkiej Brytanii, uczestnicy projektu nabywali słownictwo często wykraczające poza podstawę programową. Szeroki wachlarz zagadnień i tematyki projektu realizowanego w szkole pod tytułem „English is not difficult”, interesował i angażował wszystkich uczestników. Dzięki wprowadzeniu tego przedsięwzięcia, szkoła skorzystała z możliwości ubiegania się o kolejny grant, tym razem na półkolonie letnie.

Krystyna Przybyła

ZAPRASZAMY PRZEDSIĘBIORCÓW I FIRMY DO ZAMIESZCZANIA OGŁOSZEŃ I REKLAM W NASZEJ GAZETCE

Koszt zamieszczenia reklamy/ogłoszenia:

- cała strona 400zł + vat
- 1/2 strony 200 zł + vat
- 1/4 strony 100zł + vat

Płatne po ukazaniu się w gazecie na konto Gminy Pietrowice Wielkie. Materiały muszą być edytowalne tzn. tekst w formacie WORD zaś zdjęcia JPG.

Chętnych prosimy o kontakt z redakcją Głosu Gminy

Konkurs fotograficzny „MÓJ PIĘKNY OGRÓD”

Wójt Gminy Pietrowice Wielkie zaprasza do udziału w konkursie fotograficznym „MÓJ PIĘKNY OGRÓD”. Celem konkursu jest zachęcenie mieszkańców do zbierania BIO odpadów, wytwarzania kompostu oraz wykorzystania go do celów ogrodniczych. Konkurs realizowany jest w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014 – 2020 pn. „Budowa punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w Pietrowicach Wielkich”. Jeżeli posiadacie Państwo w swojej posesji kompostownik, to zachęcamy do wysyłania zdjęć pokazujących wytwarzanie i wykorzystanie kompostu w przydomowym ogrodzie oraz rośliny wyhodowane przy wykorzystaniu tego kompostu.

Zdjęcia należy wysłać na skrzynkę pocztową: poczta@pietrowicewielkie.com.pl do 30 września 2021.

Laureaci konkursu zostaną uhonorowani nagrodami Wójta Gminy.

Festyn rodzinny w Gródczankach

7 sierpnia strażacy z Gródczanek zorganizowali festyn rodzinny. W czasach pandemii wymagało to więcej wysiłku niż zazwyczaj, jednak było warto. Doskonale bawili się zarówno najmłodsi, jak i trochę starsi. Dzieci miały okazję do woli wyskakać się w dmuchanej zjeżdżalni, a gdy zabrakło im sił, mogły wygodnie usiąść i poddać się metamorfozie w dowolne zwierzątko za sprawą malowania twarzy. Ruchu nie zabrakło także młodzieży i dorosłym, którzy zmierzali się w meczach piłki nożnej, gdzie drużyna zwycięska otrzymała puchar prezesa. Nie lada atrakcją był festiwal kolorów. Sprawił, że świat uczestników zabawy nabrał intensywnych, niezwykłych

barw. Ci, którzy potrzebowali naładowania akumulatorów, mogli to zrobić, jedząc pyszne dania z bufetu. Gdy zapadł zmrok, zaczęła się zabawa taneczna trwająca niemal do samego rana. Ten dzień zapamiętamy jako gorący nie tylko dzięki pogodzie, która wyjątkowo dopisała, ale także za sprawą

atmosfery, którą uczestnicy zabawy skutecznie podgrzewali. Serdeczne podziękowania kierujemy do strażaków, ich żon, a także wszystkich, którzy pomogli w przygotowaniach. Nie pozostaje nic innego, niż czekać na przyszłoroczną edycję.

Półkolonie w ZSP w Pawłowie

Było smacznie, ciekawie i wesoło – tak można podsumować półkolonie w Pawłowie, przeprowadzone w ramach projektu English Teaching. Dla chętnych dzieci w dniach 23 do 27 sierpnia w ZSP Pawłów odbyły się inspirujące zajęcia nie tylko z języka angielskiego. Dzieci uczestniczyły w warsztatach kulinarnych, w ramach których odbyło się pieczenie rogalików, babeczek i czekoladowych słodkości, przelamane smakiem fantastycznej pizzy. Zostaliśmy odwiedzeni przez pracujących w Pietraszynie archeologów, którzy w ciekawy sposób przedstawili dzieciom pracę archeologa. Zaszczycił nas także swoją obecnością p. Wittek, weterynarz z Pawłowa. Przepr-

wadził on prelekcję na temat życia ssaków i gadów, a towarzyszył mu prawdziwy wąż. W ostatnim dniu naszych półkolonii odbyły się ćwiczenia – aerobik, pod kierunkiem profesjonalnego trenera. Na koniec półkolonii każdy z uczestników otrzymał upominek.

Krystyna
Przybyła

Warsztaty kulinarne

Spotkanie z p. Pawłem Wittek

IV Wyjazd szkoleniowo–integracyjny do Turawy

W dniach 23-25 lipca 2021 r. uczestniczyliśmy w wyjeździe szkoleniowo – integracyjnym w Ośrodku Szkoleniowym „Strażak” w Turawie. Był to niezwykle spędzony czas w gronie młodych adeptów pożarnictwa i starszych druhów. Wyjazd tym bardziej cieszy ponieważ udało go się zorganizować w tak trudnym czasie. Oprócz zwiedzania zakątków Turawy i kąpania się w Jeziorze Turawskim, udało nam się podszkolić z elementów musztry, a rano zadbać o kondycję (na pobudzenie apetytu przed śniadaniem mieliśmy zaprawę poranną po turawskim lesie). Poza tym integrowaliśmy się poprzez grę w siatkówkę, piłkę nożną, dwa ognie, zorganizowaliśmy przeciąganie liny itd. Siły regenerowaliśmy w basenie znajdującym się przy Ośrodku. Wieczorem piekliśmy kiełbaski przy wspólnych śpiewach i zabawach. Był to niezwykle spędzony czas w gronie wspaniałych ludzi który na długo zapamiętamy.

REDAKCJA INFORMUJE,

że termin dostarczania materiałów do
następnego numeru
upływa dnia 12 grudnia 2021 r.

Adres redakcji: 47-480 Pietrowice Wielkie,
ul. Szkolna 5, tel. 32 419 80 75
e-mail: redakcja@pietrowicewielkie.com.pl
internet: www.pietrowicewielkie.com.pl

Redaktor naczelny: Małgorzata Paletta
Wydawca: Rada Gminy Pietrowice Wielkie
Druk Agora

Za treść ogłoszeń, reklam i tekstów płatnych Redakcja nie ponosi odpowiedzialności. Materiałów niezamówionych Redakcja i Wydawca nie zwracają. Redakcja nie przeprowadza korekty tekstów pod kątem stylistyki. W związku w powyższym artykuły zachowują oryginalną pisownię autorów.

Zawody podczas Dożynek W KRZANOWICACH

W dniu 22 sierpnia 2021 r. po krótkiej i emocjonującej nocy spędzonej na zawodach nocnych w Trawnikach wygraliśmy zawody organizowane podczas Dożynek w Krzanowicach z czasem 22,99 s. Wygraliśmy je z przewagą tylko 0,29 s. nad OSP Krzanowice (23,28 s.) co tylko pokazuje jak walka była zacięta i wyrównana. Uczestniczyliśmy również w pokazie gaszenia pożaru.

- Samborowice 22.99 s.
- Krzanowice 23.28 s.
- Strahovice (Cz) 27.73 s.
- Pietraszyn 34.96 s.
- Bojanów 53,85 s.
- Borucin 77.63 s.

Pożegnanie Księdza Wikarego

25 sierpnia pietrowicki wikariusz Ksiądz Piotr Mandala zakończył posługę duszpasterską w parafii pw. Św. Wita Modesta i Krescencji w Pietrowicach Wielkich i przeniesiony został do parafii Św. Zygmunta i Św. Jadwigi Śląskiej w Koźlu. Ksiądz Piotrek był, a właściwie jest członkiem pietrowickiej jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej dlatego chcielibyśmy na pożegnanie napisać o nim parę słów. Pochodzi z parafii pw. Św. Ojca Pio ze Zdzieszowic. Pietrowicka parafia była pierwszym przystankiem na drodze jego kapłańskiego życia. Przybył do nas 25 sierpnia 2018 roku. A w styczniu 2019 roku oznajmił nam, że chciałby zostać strażakiem. Byliśmy nieco zdziwieni, że ksiądz chce uczestniczyć z nami w akcjach, ale do straży przyjmujemy wszystkich, którzy chcą nieść pomoc, więc oczywiście wyraziliśmy zgodę. Ksiądz wikary chciał, jak najszybciej ukończyć kurs podstawowy, niestety w 2019 r. nie był taki planowany w 2020 r. przez COVID też się nie odbył.

Nie było to powodem do zniechęcenia naszego nowego członka. Często spotykaliśmy się w straży podczas prac gospodarczych, czyszczenia sprzętu, sprzątnania re-

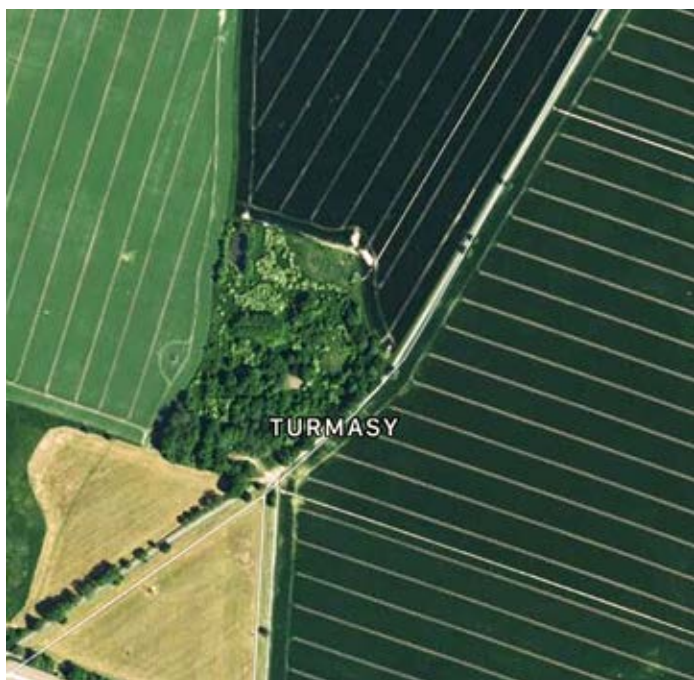
mizy itp. Ksiądz wikary odprawił też msze św. z okazji Św. Floriana oraz na pielgrzymce gminnej do Św. Krzyża, święcił nasz nowy samochód ratowniczo-gaśniczy. Jednym słowem, chociaż nie był mianowany to traktowaliśmy go jak swojego kapelana, ale też dobrego kolegę i przyjaciela. Był również z nami na zawodach sikawek konnych.

Aż wreszcie udało się na wiosnę tego roku zorganizować kurs podstawowy strażaków ratowników, który wspólnie z kilkoma nowymi naszymi strażakami ukończył z wynikiem pozytywnym. Od tego czasu stał się pełnoprawnym czynnym strażakiem, co było jego wielkim marze-

niem. W końcu mógł brać czynny udział w akcjach i w ciągu tych ostatnich dwóch miesięcy pobytu w Pietrowicach Wielkich zbierało się ich 6. Razem zorganizowaliśmy pokazy sprzętu dla uczniów szkoły w Pietrowicach z okazji Dnia Strażaka oraz dla uczniów szkoły w Pawłowicach z okazji Dnia Dziecka. I to właśnie 1 czerwca otrzymał ten niechciany prezent – dowiedział się o swoim przeniesieniu na nową placówkę. Smutno się zrobiło w straży. Mieliśmy cichą nadzieję, że biskup o nim zapomni i jeszcze go u nas zostawi. Jednak jak sam powiedział tak to księżowskie życie wygląda, że co jakiś czas musi się przenieść. 21 sierpnia po raz ostatni spotkaliśmy się w straży na pożegnalnej uroczystości. A 22 sierpnia ks. Mateusz Zajdel odprawił zamówioną przez Strażaków mszę świętą dziękczynną za 3 lata jego pracy duszpasterskiej w Pietrowicach Wielkich. Ksiądz Piotr przeniósł się do Koźla ale przecież to nie jest na końcu świata. Na pewno o nim nie zapomnimy i z pewnością nie raz go odwiedzimy na co i z jego strony liczymy. Z Panem Bogiem Księżę Piotrze.

ALEJE CZEREŚNIOWE

Gdyby tak każdy z nas zatrzymał się na chwilę i sięgnął pamięcią do lat dzieciństwa, to czy jest wśród czytelników osoba, która nie posiada wspomnienia o przygodzie na alei czereśniowej? Ilu z nas objadało się słodkimi czereśniami z nastaniem wakacji? Jest nas wielu, więc dlaczego nie chcemy tego samego dla naszych dzieci? Owszem! Niektóre z tych przygód lepiej byłoby puścić w niepamięć i nie dawać ich za przykład wzorowego postępowania potomnym. Ogół jednak nie przeczy teorii, jakoby młodość miała się wyszumieć, a nic tak nie szumi jak aleja czereśniowa w ciepły, lipcowy wieczór.

Inspiracją dla programu „Łączą nas drzewa” zainaugurowanego w Krowiarkach stanowi artykuł Pana Brunona Stojera, który mieliśmy przyjemność czytać na łamach parafialnego pisma Pietrowic Wielkich. Autor nawiązuje w nim do przeszłości, ukazuje pozostałości tychże alei i zadaje nam wszystkim pytanie: „Kiedy powstanie tu step?” Pytanie wymowne w swej prostocie wskazuje na tendencje do pustynnienia regionu. Monokultury uprawne przeważają nad enklawami bioróżnorodności, a bez bioróżnorodności nie ma opłacalnej gospodarki rolnej. Drzewo lub krzew w bezpośrednim sąsiedztwie upraw być może zasysają nieco wody z sąsiadującej z nimi kukurydzy, ale oddają swój potencjał kilka metrów dalej w polu, gdzie przekłada się to na zwiększenie plonu uprawianych roślin. Kwestia

ta znakomicie ukazana została na tablicach edukacyjnych rozmieszczonych przy alejach i drogach polnych wokół Krowiark. Ich wymowność jest w stanie dotrzeć do każdego, nawet najbardziej opornego względem problematyki ochrony środowiska naturalnego. W Krowiarkach postanowiono zawalczyć o swoje i próbuje się uchwycić moment równowagi funkcjonowania człowieka i przyrody. Podobne działania dostrzegane są w przyległym Makowie, niedalekim Cyprzanowie i samych Pietrowicach Wielkich. Działania na nieco mniejszą skalę znajdują entuzjastów w każdej z miejscowości naszej gminy jak i gmin sąsiadujących.

Pierwszy „most” łączący człowieka z naturą zostanie zbudowany między Gminą Pietrowice Wielkie, a Gminą Rudnik. Dzięki uprzejmości Dyrekcji Gospodarstwa Rolnego Danko i wsparciu Starostwa Po-

wiatowego w Raciborzu możliwe będzie posadzenie ponad 150 drzew czereśniowych należących do grupy starych odmian. Drzewa te zostaną zasponsorowane przez interentów, którzy opłacając ich zakup zostają ich rodzicami chrzestnymi. Imiona fundatorów zostaną umieszczone na tablicy pamiątkowej. O zabezpieczeniu drzew przed dewastacją zapewnia Starostwo Powiatowe w Raciborzu.

Być może przyjdzie nam jeszcze kiedyś spacerować się w cieniu drzew pachnących kwieciem. Może uda się zerwać kilka czereśni dla wnuków? W kwestii zadrzewień śródpolnych wiele jest jeszcze do zrobienia. Konieczne są rozwiązania, które podążą rodzaje się w ich wyniku spory. Póki co starajmy się konsekwentnie realizować działania zmierzające do poprawy warunków klimatycznych naszego regionu. Małymi krokami starajmy się zmieniać świat na lepsze.

Kazik Krasnolud

Wyjątkowy Jubileusz 800-lecia wsi Maków i podziękowanie za Żniwo

22 sierpnia w Makowie odbyła się Msza Św. z okazji Jubileuszu 800-lecia wsi oraz podziękowania Bogu za tegoroczne Żniwo. Starostami dożynek byli Państwo Sylwia i Tomasz Wawrzynek. Koronę do kościoła wnieśli młodzieńcy: Alan, Samuel, Kacper i Maksymilian. Gośćmi dożynek byli: Wójt Gminy Andrzej Wawrzynek i Przewodniczący Rady Gminy Piotr Bajak, a także goście z zagranicy – byli mieszkańcy sołectwa. Msze odprawił Ks. proboszcz Jan Kociok, który wraz z wiernymi modlił się o zdrowie dla wszystkich parafian oraz byłych mieszkańców sołectwa, a także za żyjących w wieczności. Proboszcz w swoim kazaniu podkreślił, że jak wskazują znalezione archeologiczne wieś była zamieszkiwana również przed rokiem 1221, mówił także

o procesie pieczenia chleba. Z kolei Wójt Gminy Pietrowice Wielkie, podziękował rolnikom za ich ciężką pracę. Starościna podzieliła się z mieszkańcami poświęconym chlebem. Przedstawiciele lokalnych władz po Mszy Św. zapalili znicze pod pomnikiem poległych w czasie I i II wojny światowej. W Makowie nie odbył się festyn dożynkowy, biesiadowanie zostało przesunięte na następny rok.

Sołtys wraz z Radą Sołecką oraz Radną dziękują wszystkim za zaangażowanie przy przygotowaniu do uroczystości. Szczególnie podziękowania dla Pani Kazimieri, która ma niebywały talent artystyczny i pomaga przy każdej możliwej okazji.

—
MK

SZOLKA

Szolka to też typowe śląskie naczynie używane przez cały dzień. Z szolki piło się rano mlyko, najczęściej kozie, bo tych co hodowało kozy było wiac niż tych co mieli krowy. Do obiadu z szolki piło się kiszka albo kompot, chyba że był fajer, to wtedy kompot był w miseczce. Po południu jak była svaczyna to w szolce był kafej (Malzkaffee, a nie Bohnenkaffee) a na stole zista lebo kukełka ku tymu. Na weczerzu w szolce piło se tej. Myślę, że typowa szolka miała pojemność trochę mniejszą niż pół litra, była ceramiczna i najczęściej miała jakiś prosty wzór. Najbardziej zbliżony do śląskiej szolki będzie polski kubek, ale nie blaszany czy plastikowy ale ceramiczny. Podobnym naczyniem do szolki jest filiżanka, z której pije się kawę. Ale filiżanka ma już spodek, jest też często bardziej ozdobna i wykonana często z porcelany (fajansu). Można dodać że filiżanka, to taka „niedzielną szolka” i ma mniejszą pojemność. Szolka musi mieć uszko. Wszak powiada się czasami: „Baba

bez brzucha to jak szolka bez ucha”. Też se prawi : W antryju na byfju stoi szolka tyju” [W przedsiönku na kredensie stoi kubek z herbatą]. Słowo szolka pochodzi z niemieckiego słowa- Schale. W słowniku jako pierwsze znaczenie tego słowa podaje się: łuska, lupina, skorupa. Jak strużymy kobzole to otrzymujemy kartofelschale (ostrużyny), a kakauschale to napój przyrządzany z łusek kakao, dziś już rzadko spotykany. Porcelanowe izolatory na słupach elektrycznych, w kształcie zbliżone do stożka, też były nazywane szolkami. Nekedy se wydarzyło, że jakieś gizdy ze szłodrów strzylały do szolek na mastbalkach. [Niekiedy jakieś dranie z procy strzelali do ceramicznych izolatorów na słupach elektrycznych]. Drugie znaczenie słowa Schale to: czarka, miseczka, filiżanka. Zaś w Austrii Schale jest nazwą filiżanki kawowej i to nazwą podstawową, ale tylko w Austrii. Zatem austriacki wyraz Schale poddany został przegłosowi „a” w „o” i uzupełniony słowiańskim formantem zdrabiającym „ka”, by w końcu stać się śląską szolką. Jej droga na północ nie była daleka, wszak

do 1742 roku Śląsk był austriacki. Historycznie to przebiegało wraz ze szlakiem kawy, która trafiła do Austrii wraz z Turkami w 1683 roku. Wkrótce Wiedeń stał się europejską stolicą kawy, a właścicielem pierwszego Kafejhausu był niejaki Jerzy Kulczycki. Na początku ten modny napój podawano w orientalnych naczyniach (miedziane czarki), które z czasem zostały wyparte przez specjalne filiżanki, nazywane nad Dunajem Schale. Potem te Schale, nazwane szolkami przywędrowały na śląską prowincję. Śląska szolka jest też historycznym faktem materialnym. Trochę później, bo w II połowie XIX wieku na terenie Dolnego Śląska masowo powstawały zakłady ceramiczne. Serie białych szolek z uszkami i wzorem były coraz dłuższe, ale i tańsze. Po roku 1896 zrezygnowano z ręcznie malowanych ozdób i zastosowano kalki, co znacznie zmniejszyło koszty produkcji. Śląski lud chętnie je kupował i używał, ponieważ były trwałe, wygodne, poręczne i nie kosztowały wiele (były łacne).

—
Bruno Stojer

Ciapek Racing

Gdy w 1963 roku z taśmy montażowej przy ulicy Traktorzystów w Warszawie zjeżdżał pierwszy ciągnik C-328 nikt nie przypuszczał nawet, że maszyny te staną się kiedyś holidami, na których dzielni kierowcy będą ścigać się w zawodach Krowiarki Ciapek Racing. Żeby zrozumieć fenomen tego wydarzenia trzeba wrócić do początku i przyrzeć się dokładnie ludziom, którzy tworzą ten niezwykły, nieco surrealistyczny klimat zlotu starych ciągników.

Zaczęło się niewinnie. Grupa młodych ludzi spragniona nowego, niesztampowego wydarzenia w swojej miejscowości licytowała się na pomysły, które można by zrealizować podczas obchodów dnia plonów. Burza mózgów, kilka ciekawych pomysłów i w końcu ktoś rzucił coś o wyścigu trzydziestoletnie kobiety mogłyby podobać się wszystkim, ale ciągniki, to dopiero było wyzwanie. Jak zrobić z tego coś atrakcyjnego? Działo się to ze dziesięć lat temu, a pomysł po dogłębnej analizie trafił do szafy. Świt nastał wraz z pojawieniem się nowych warunkowań. Prężna rada sołecka wsi Krowiarki postanowiła zająć się do wszystkich zakurzonych kątów i podjąć się próby organizacji czegoś oryginalnego. Wyścigi traktorów nie były niczym nowym w Stanach Zjednoczonych Ameryki, ale w 2019 roku w Polsce niewielu podejmowało się tej próby. Postanowiono, że trzeba podjąć się tego wyzwania, co udało się wtedy z wielkim sukcesem.

Dwa lata minęły. Koronawirus sprawnie zatrzymał zapędy Organizatorów w 2020 roku, co w pewnym sensie było nauką, że nie wszystkie wydarzenia muszą mieć swoją kontynuację rokrocznie. Z doświadczeń zdobytych w 2019 roku wynikało, że wydarzenie się podoba i ludzie chętnie przybywają. Ogrom pracy towarzyszący imprezie przekracza możliwości miejscowej Rady Sołeckiej, Ochotniczej Straży Pożarnej i kilku innych entuzjastów. Główni sponsorzy, Firma Winiarski z Raciborza i El-Traktor z Pietrowice Wielkich nie zamierzali dawać taryfy ulgowej, więc przygotowania zakrojono na wielką skalę. Liczne spotkania, rozgrzane łączy grup dyskusyjnych, setki kilometrów w trasie i godziny rozmów ze sponsorami pozwoliły 28 sierpnia 2021 roku rozwinąć flagę na kominie gorzelni

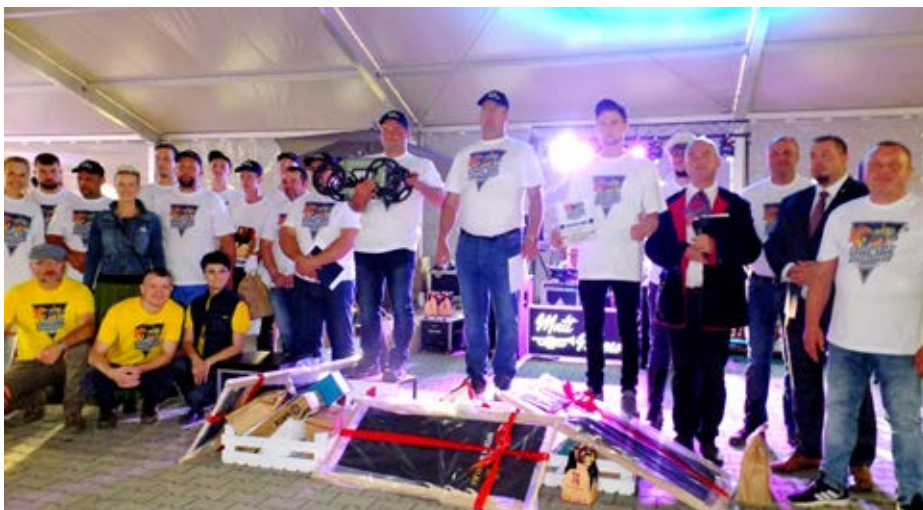

w Krowiarkach i rozpocząć traktorowe igrzyska.

Na przyczepie komentatorskiej spotkali się dwaj zawodnicy wagi ciężkiej. Pan Marek Szoltysek, dziennikarz i pisarz śląski oraz Grzegorz Sarna – Warszawiak nadawali śmiały ton rywalizacji. Ich werwa porywała fantazję tłumu, a samych zawodników czyniła gladiatorami areny zmagania. Na precyzyjnie dopracowanym torze stawilo się 20 zawodników. Dlaczego nie więcej? Organizatorzy mówią, że bez problemów zapisać można było 30 i 40, ale jak

twierdzą, stawiają na jakość. Wyścig nie może się znużyć. Jeśli kiedyś będą tego wymagały okoliczności, to przeprowadzone będą kwalifikacje, ale nigdy podczas wyścigu Krowiarki Ciapek Racing nie wystartuje więcej niż 20 zawodników. Pokonanie toru ma być ucztą dla widza i wydarzeniem o randze prestiżowej – deklarują. Pokonanie licznych przeszkód dla większości nie stanowiło problemu. Nawet wybudzenie baby i dostarczenie jej pod stanowisko dojne sprawiło wrażenie, jakby było doświadczeniem każdego z występujących. Zroszona lekkim porannym deszczem nawierzchnia nie pozwalała większym URSUSOM C 360 na sprawne manewrowanie między balami słomy. Moc ich silników wypychała przednią oś wprowadzając maszynę w poślizg. Znacznie lepiej radziły sobie małe traktory z kategorii

C 328 i C 330. W połączeniu z wirtuozerią ich kierowców skracaly czas przejazdu do 2 minut. Mistrzem łamiącym tę barierę okazał się Pan Adrian Gregulec z Chruścic w województwie opolskim. Swaim starym Ursusem C 328 pokonał w fenomenalnym stylu tor w czasie 1 minuta 53 sekundy i 37 setnych sekundy, wyprzedzając w ran-

zaangażowanie jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej z Makowa, która wraz z miejscową OSP dbała o bezpieczeństwo i porządek.

Jak to się stało, że do małej wioski na granicy województw śląskiego i opolskiego udało się ściągnąć tylu gości? Można tylko przypuszczać, ale jedno jest pewne, solidna praca, działanie ponad podziałami i wielki entuzjazm organizatorów zaowocował nietuzinkowym wydarzeniem, którego potencjał rozwojowy jest wielki. Przy wsparciu Starostwa Powiatu Raciborskiego i Gminy Pietrowice Wielkie można pokusić się o śmiałe plany na przyszłość. Czy spotkamy się za rok na Krowiarki Ciapek Racing? Tego jeszcze nie wiemy. Być może impreza będzie się odbywać co dwa lata, by nadać jej wyższą rangę i sprawić, by była bardziej wyczekiwana. Jest przecież wiele innych możliwości do zmagania, by wspólnie bawić się pod krowiarskim niebem.

WSz

kingu gościa specjalnego, którym był Stigi z Top Gira i przejmując puchar przechodni od Rafała Lesznika z Makowa.

Wydarzenie zebrało przy Zielonym Centrum w Krowiarkach tłumy. Wśród gości zauważyć można było Pana Ministra Michała Wosia, Starostę Raciborskiego Grzegorza Swobodę, Wójta Gminy Pietrowice Wielkie Andrzeja Wawrzynka, Dyrektora Gospodarstwa Rolnego Danko Franciszka Klima oraz wiceprezydenta Raciborza Dawida Waclawczyka. Odbywający się po wydarzeniu festyn z zabawą taneczną był okazją do rozmowy z Witkiem Obieżyświatem – niezwykłym człowiekiem, który małym Ursusem przemierzył całą Polskę, działając na rzecz ludzi znajdujących się w potrzebie. Wśród wielu atrakcji, takich jak darmowe „dmuchańce” dla dzieci, „byk rodeo” czy Food Trucki było stoisko Lasów Państwowych, przy którym można było zaczerpnąć rzetelnej wiedzy od Panów Leśników i zostać obdarowanym sadzonką drzewa. Ogromnym wsparciem dla Organizatorów okazało się

II Regionalne ZAWODY NOCNE w Trawninkach

W nocy z 21/08/2021 22/08/2021 wygraliśmy II Regionalne zawody nocne w Trawninkach organizowane przez OSP Trawniki. W rywalizacji wzięły udział 34 drużyny (23 męskie i 11 żeńskich). Zawody były rozgrywane w konkurencji „bojówka”. Każda z drużyn miała zadanie zbudowania linii ssawnej, głównej składającej się z dwóch odcinków, dwóch linii gaśniczych, uruchomienia pompy i zassania wody oraz podanie dwóch prądów w kierunku tarczy. W grupie męskiej zdobyliśmy 1 miejsce a w grupie żeńskiej wyśmienicie 3 miejsce. Była to niesamowita noc spędzona w duchu rywalizacji. Gratulujemy zawodnikom i dziękujemy naszym niezawodnym kibicom.

Zanieczyszczenia z transportu trują nas w mniejszym stopniu niż z gospodarstw domowych

„Kiedy zajmiecie się kopcącymi gratami jeżdżącymi po ulicach? To jest prawdziwy problem, a nie czepianie się, czym ludzie w domach grzeją”. Podobnych wypowiedzi sugerujących, że źródłem smogu w Polsce są samochody spalinowe, można spotkać w Internecie wiele. Ile jest w nich prawdy? Faktem jest zarówno to, że część zanieczyszczenia powietrza w Polsce pochodzi z transportu, jak i to, że jest to niewielka część.

Źródła pyłów PM2.5 – gospodarstwa domowe na 1. miejscu, transport na 3.

Wg danych Krajowego Ośrodka Bilansowania i Zarządzania Emisjami (KOBIZE) głównym źródłem emisji pyłu drobnego PM2.5 (główny składnik tzw. smogu) jest w Polsce spalanie węgla kamiennego i drewna w gospodarstwach domowych, gdzie emituje się 52% całkowitej ilości tego pyłu. Drugim największym źródłem emisji pyłu PM2.5 jest przemysł (wytwórczy, energetyczny oraz inne procesy przemysłowe), który łącznie produkuje około 17% tego zanieczyszczenia. Na trzecim miejscu jest transport z emisją pyłu PM2.5 na poziomie 10% całkowitej emisji. Pozostałe źródła to budownictwo, rolnictwo, składowiska odpadów, itp.

Badania wskazują, że około połowę całkowitej emisji zanieczyszczeń pyłowych generowanych przez pojazdy stanowią pyły pochodzące z klocków hamulcowych i opon oraz kurz wzniesiony podczas jazdy.

Zarazem istnieją dysproporcje między emisjami cząsteczek PM2.5 na obszarach miejskich i poza nimi. Na obszarach wiejskich emisja pyłów z sektora transportu i komunikacji wynosi stanowi ledwie 3% całkowitej masy zanieczyszczeń – tam głównym źródłem pyłów jest spalanie węgla i drewna w starych kotłach. Tymczasem w największych miastach oraz na głównych arteriach komunikacyjnych emisje pyłu PM2.5 mogą stanowić nawet połowę całkowitej masy zanieczyszczeń pyłowych – głównie ze względu na wysoką częstotliwość hamowania. Samochody znacznie bardziej trują stojąc w korkach, a znacznie mniej gdy poruszają się po drogach o dużej przepustowości.

Źródła pyłów PM10 – gospodarstwa domowe na 1. miejscu, transport daleko w tyle.

Z raportu KOBIZE obejmującego emisje zanieczyszczeń w Polsce z okresu 1990-2018 wiemy także, że najbardziej „popularne” zanieczyszczenie powietrza czyli cząstki pyłu PM10, pochodzą w 44% ze spalania węgla i drewna w gospodarstwach domowych, w 14% z procesów przemysłowych, a z transportu w niespełna 4%. Inne źródła to budownictwo, energetyka, rolnictwo, gospodarka odpadami.

Benzo(a)piren – gospodarstwa domowe deklasują inne źródła emisji.

Grupą najbardziej niebezpiecznych dla zdrowia substancji, których w każdym sezonie grzewczym mamy w powietrzu często kilkadziesiąt razy więcej, niż zakładają normy bezpieczeństwa, jest są tzw. WWA, czyli wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne. W przytłaczającej części jest on wytwarzany przez indywidualnych użytkowników kotłów centralnego ogrzewania, którzy spalają węgiel i drewno w celach grzewczych – aż 90% tego zanieczyszczenia powstaje w gospodarstwach domowych. 4% jest emitowane w czasie procesów przemysł – głównie w czasie wytopu stali. W grupie

WWA znajdują się takie substancje, jak benzo(a)piren, benzo(b)fluoranten, benzo(k)fluoranten oraz indeno(1,2,3-cd)piren.

Czy redukcje emisji są w Polsce skuteczne?

Od 1990 do 2018 r. całkowita emisja pyłu PM2.5 w Polsce zmniejszyła się o 11,6%. Emisja pyłu PM10 zmniejszyła się w tym okresie o 23%, a emisja WWA o 24%. Największy wpływ na tę zmianę miał spadek zużycia węgla kamiennego i drewna w sektorze komunalno-bytowym. Niestety emisje tych zanieczyszczeń w Polsce są jednymi z największych w Europie, a jeżeli przyjąć dane tylko z południowych regionów Polski to także i na świecie.

Opracowano na podstawie:

- raport „KRAJOWY BILANS EMISJI SO₂, NO_x, CO, NH₃, NMLZO, PYŁÓW, METALI CIĘŻKICH I TZOZA LATA 1990 – 2018”, Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami (<https://bit.ly/3aJNu2L>)

Stowarzyszenie Zielony Racibórz, Raciborski Alarm Smogowy Newsletter powstał w ramach programu „Nasze Powietrze” realizowanego przez Stowarzyszenie Krakowski Alarm Smogowy, który jest finansowany przez Clean Air Fund.

Przypominamy, że od 1 lipca br. do 30 czerwca 2022 r. każdy właściciel/współwłaściciel lub zarządzający budynkiem jest zobowiązany do złożenia w Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB) deklaracji dotyczącej źródła ciepła. Deklarację można złożyć elektronicznie na stronie www.zone.gunb.gov.pl lub w wersji papierowej, osobiście w Urzędzie Gminy, pokój nr 3.

Złożenie deklaracji jest obowiązkowe!

UG

Do 30 września 2021 r. trwa Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021

Pamiętaj, że udział w spisie to Twój obowiązek wynikający z ustawy o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2021 r. Odmowa udziału w spisie powszechnym grozi karą grzywny na podstawie art. 57 ustawy o statystyce publicznej.

Obowiązkową metodą jest samospis internetowy. Wejdź na stronę <https://spis.gov.pl/> i wypełnij formularz spisowy.

Dokonując spisu za pośrednictwem aplikacji do samospisu należy wykazać wszystkie osoby, które w dniu 31.03.2021 r. o godzinie 24:00 mieszkały pod danym adresem. Wszystkie dodane i prawidłowo spisane osoby są **zwolnione z obowiązku samospisu**. Oznacza to, że osoby te **nie muszą samodzielnie logować się do aplikacji spisowej, aby dokonać samospisu**.

Jeśli spiszesz się przez Internet, dasz swojej gminie szansę na wygranie cennych nagród w „Konkursie Prezesa GUS na najbardziej cyfrową gminę Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021”. Szczegółowo na stronie <https://spis.gov.pl/cyfrowa-gmina-nsp-2021/>

Jeżeli nie masz dostępu do komputera/Internetu zadzwoń na infolinię: **22 279 99 99** i spisuj się przez telefon lub odwiedź najbliższy urząd gminy, gdzie na czas trwania spisu, urzędy gmin przygotowały specjalne miejsca spisania się przez Internet. Stanowisko do samospisu dostępne jest również w siedzibie Urzędu Statystycznego w Katowicach (po wcześniejszym umówieniu wizyty telefonicznie pod numerem **32 77 91 233**).

Pamiętaj, **czas na samospis masz do momentu gdy skontaktuje się z Tobą rachmistrz!**

Jeśli nie spiszesz się przez Internet ani przez telefon, skontaktuj się z Tobą rachmistrz telefonicznie dzwoniąc z numeru **22 828 88 88** lub **22 279 99 99**, aby przeprowadzić spis.

Od 23 czerwca br. rachmistrzowie spisowi rozpoczęli wywiady bezpośrednie. Oznacza to, że rachmistrzowie mogą się kontaktować z osobami, które nie spisały się samodzielnie przez Internet, nie spisały się na infolinii ani nie uczestniczyły w wywiadzie telefonicznym.

Zgodnie z art. 17a ust. 1-3 ustawy o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2021 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 1775), **nie można odmówić przekazania danych rachmistrzowi kontaktującemu się z osobami fizycznymi objętymi spisem. Udział w wywiadzie prowadzonym przez rachmistrza jest obowiązkowy.**

Każdy rachmistrz spisowy posiada identyfikator zawierający:

1. imię i nazwisko wraz ze zdjęciem,
2. numer identyfikatora oraz hologram,
3. nazwę i logo wojewódzkiego biura spisowego,
4. podpis osoby upoważnionej do wystawienia identyfikatora,
5. okres, na jaki identyfikator został wystawiony.

W razie wątpliwości tożsamość rachmistrza można sprawdzić na kilka sposobów:

- poprzez specjalnie przygotowaną aplikację dostępną na stronie <https://rachmistrz.stat.gov.pl/>,
- poprzez kontakt z infolinią spisową numerem 22 279 99 99, wybierz 1 – Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań, a następnie 2 – weryfikacja tożsamości rachmistrza,

- w przypadku wątpliwości o pomoc w weryfikacji można także poprosić policję.

Spis metodą wywiadu bezpośredniego w terenie prowadzony jest przez rachmistrzów spisowych z zachowaniem standardowych zaleceń sanitarnych, zgodnie z aktualnymi przepisami prawa i zaleceniami. W trakcie przeprowadzenia wywiadów bezpośrednich rachmistrz spisowy powinien bezwzględnie dbać o zachowanie dystansu społecznego, a także realizować obowiązek zakrywania ust i nosa. Jeżeli respondent jest objęty kwarantanną lub izolacją domową, wywiad może odbyć się telefonicznie pod warunkiem przekazania rachmistrzowi numeru telefonu kontaktowego.

Nie obawiaj się o swoje dane. Są u nas bezpieczne, ponieważ chroni je tajemnica statystyczna. Dane jednostkowe zbierane i gromadzone w badaniach przeprowadzanych w ramach statystyki publicznej są poufne i **podlegają szczególnej ochronie**. Pracownicy statystyki publicznej są zobowiązani do przestrzegania tajemnicy statystycznej.

Chcesz sprawdzić, o co pytamy w spisie? Zapoznać się z ustawą spisową? Wejdź na <https://spis.gov.pl/> i bądź na bieżąco!

**Narodowy Spis Powszechny
Ludności i Mieszkań 2021**

Tylko do 30 września 2021 r.

- 🌐 Wejdź na spis.gov.pl i spisuj się przez Internet!
- 📍 Jeżeli nie możesz tego zrobić we własnym zakresie, odwiedź punkt spisowy w swojej gminie lub zadzwoń na infolinię spisową: **22 279 99 99** i spisuj się przez telefon.

Czas na samospis masz do momentu gdy skontaktuje się z Tobą rachmistrz!

- 📞 Rachmistrz dzwoni z numeru **22 828 88 88** lub z infolinii. Odbierz i spisuj się z rachmistrzem!
- 🚪 Rachmistrz może również zapukać do drzwi Twojego mieszkania w celu przeprowadzenia wywiadu bezpośredniego.

Pamiętaj, że udział w spisie to **Twój obowiązek** wynikający z ustawy o statystyce publicznej. A zgodnie z ustawą o narodowym spisie powszechnym ludności i mieszkań w 2021 r. nie możesz odmówić udzielenia odpowiedzi rachmistrzowi (art. 17a ust. 1-3).

Odmowa wykonania obowiązku statystycznego albo udzielenia informacji w spisie powszechnym **zagrożona jest grzywną.**
(z art. 57 ustawy o statystyce publicznej)

**Liczymy się
DLA POLSKII!**

GUS Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021

Warsztaty ROBOTYKI

W dniach 9 i 12 sierpnia w Gminnej Bibliotece Publicznej w Pietrowicach Wielkich, odbyły się warsztaty robotyki i programowania LEGO dla dzieci i młodzieży z terenu naszej gminy. Zajęcia zostały przeprowadzone w ramach akcji „Wakacje w powiecie” dzięki wsparciu Starostwa Powiatowego w Raciborzu.

Pod czujnym okiem trenera, przedstawiciela firmy AKTIN z Sosnowca, uczestnicy warsztatów poznawali tajniki robotyki i programowania. Uczestnicy pracowali na edukacyjnych zestawach LEGO WeDo 2.0 oraz bardziej zaawansowanych Mindstorms.. Właściwie zaprogramowane i zdalnie sterowane poruszały się po pomieszczeniach rozpoznając i omijając przeszkody.

W ciągu 2 dni przeprowadzono zajęcia dla 3 grup, a w sumie w warsztatach wzięło udział ok. 45 zadowolonych dzieci. Tym samym w gminie przybyło młodych entuzjastów robotyki.

M. Paletta

„Nie ma większego piękna nad życie” - John Ruskin

O życie należy dbać, a w sytuacjach zagrożenia trzeba umieć je ratować. 11 września obchodzimy Światowy Dzień udzielania Pierwszej Pomocy. Z tej okazji 9 września 2021 roku Zespół Szkolno-Przedszkolny w Samborowicach odwiedził Ratownik Medyczny- Magdalena Stajner. Uczniowie wzięli udział w szkoleniu z zakresu udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej oraz prawidłowego zachowania się w sytuacjach zagrożenia życia lub zdrowia.

Podczas spotkania uczniowie uczyli się jak należy sprawdzać u człowieka przytomność, oddech i tętno oraz w jaki sposób można pomóc osobie poszkodowanej zanim przyjedzie zespół ratownictwa medycznego. Dużym zainteresowaniem uczniów cieszy-

ły się wskazówki związane z resuscytacją krążeniowo-oddechową (RKO) oraz ćwiczenia praktyczne na fantomie. Po omówieniu zasad udzielania pierwszej pomocy uczniowie bardzo chętnie i aktywnie brali udział w ćwiczeniach praktycznych wykonując podstawowe czynności ratownicze pod fachowym okiem ratownika medycznego.

Czas spędzony z Panią Magdą na pewno wyjdzie wszystkim uczestnikom na dobre, a nowe wiadomości i umiejętności w przyszłości, być może przyczynią się do uratowania komuś życia tudzież zarażą pasją do wykonywania tego zawodu. Spo-

tkanie było doskonałą okazją do poznania odpowiedzialnej pracy ratownika medycznego, wdrażania dzieci do pomocy potrzebującym oraz do przestrzegania zasad bezpieczeństwa.

Wiemy, że takich spotkań nigdy za wiele, a wiedza o udzielaniu pierwszej pomocy może okazać się bardzo cenną.

Karolina Ziegler

Na wymiynku

Wycużnik (na wycugu, na wymiynku), dożywotnik to gospodarz na emeryturze, który z powodu wieku przekazał lub sprzedał gospodarstwo w zamian za dożywotne utrzymanie [wycug-dożywocie-wymowę]. Było to zwyczajowe zachowanie na ziemi głubczycko-raciborskiej. Gdy rolnik właściciel gospodarstwa z powodu wieku nie miał sił zajmować się rolą, zwierzętami, a jego miejsce zajmował syn lub zięć. Stan ten w Królestwie Pruskim był prawnie uregulowany prawem krajowym. Jednakże gospodarz, właściciel hipoteki musiał osobiście, sądownie załatwić przekazanie ziemi następcy, a w osobnej umowie, akcie regulował warunki swego pobytu na wycugu. Zwykle oddawano mu jedno lub dwa izbowe pomieszczenie lub domek. Często przygotowywał mieszkanie sam. Ten kto zaufał przyrzeczeniom następcy i nie sporządził odrębnej umowy prawnej na wycugu, mógł się bardzo rozczarować. Bywały lata kłęski nieurodzaju, głodu np. 1847 roku kiedy to wielu wycużników, którzy nie zabezpieczyli swego pobytu na wycugu aktem prawnym, umową, zostało wyrzuczonych z domów. Pamięć o takich zdarzeniach mobilizowała starszych do zabezpieczenia sobie odpowiednich warunków pobytu na wycugu. Zwracano uwagę na położenie wycugu, dostęp do drogi, dostęp do studni, zapewniano sobie żywność, niewielkie pieniądze jak i wiele innych spraw bytowych i socjalnych. Poniżej przedstawiamy umowę na wycug. Jest to umowa wycużnika (ojca) ze swym synem. Umowa potwierdza myślenie wszechstronne, mające na celu zabezpieczenie egzystencji.

Umowa z 1877 roku Gospodarz S. i jego żona otrzymują:

1. Wolne mieszkanie dwuizbowe z oknami i przylegającą komórką, jak i nowo wybudowaną komórkę w ziemi do przechowywania żywności [Bodenkammer].
2. Możliwość korzystania w kuchni, gospodarza następcy, z pieca.
3. Wolny dostęp do chleba jak i możliwość wspólnego wypieku chleba z gospodarzem następcą.
4. Corocznie w kwartalnych ratach 18 Ctr [Cetnar = 50 kg] żyta, 2 Ctr jęczmienia, 1 Ctr dobrej mąki pszennej zdatnej do wypieku Nr. 99, 1 Ctr grochu, ½ Ctr kaszy owsianej, ½ Ctr soli, 24 Ctr dobrych ziemniaków, 20 litrów powideł śliwkowych, 4 Pfd [Pfund = ½ kg] białego mydła i kwartalnie 3 Marki na zakup sera.
5. Corocznie na świętego Michała [29 września] utuczonego barana lub równowartość 15 Marek, 1 ½ korca zielonych śliwek.
6. Corocznie na świętego Marcina [11 li-

stopad] 1 ½ korca jabłek nadających się do przechowania, 4 utuczone gęsi z piórami o wadze co najmniej 12 Pfd [6 kg], 8 litrów wina, 4 kawałki bielonego płótna lnianego.

7. Co roku z zabitej świni gospodarza dwa wybrane najlepsze kawałki.
8. Co roku 3 tłuste koguty, pierwszy na Wielkanoc, drugi na Zesłanie Ducha Świętego, a trzeci na Boże Narodzenie, jak i 4 młode kury latem.
9. Corocznie 6 razy udostępnienie zaprzęgu konnego w celu odwiedziny, nawet do 4 mil [ok 30 km].
10. Miesięcznie ½ Schock [30 szt.] świeżych jajek kurzych.
11. Darmowy opał przyniesiony do kuchni w celu gotowania i ogrzewania.
12. Raz w tygodniu 2 Pfd [1 kg] świeżego masła.
13. Dziennie 2 litry krowiego mleka.
14. Bezpłatne pranie ubrań.
15. Opieka podczas w zdrowiu, a szczególnie w czasie choroby
16. darmowe źródło światła, wedle potrzeb wycużnika.
17. Wolne użytkowanie wydzielonej części przy domowego ogrodu.

Umowa ta po śmierci jednej ze stron przechodzi bez zmian na pozostałą żyjącą stronę. Gdyby jednak z jakiegoś powodu zrezygnował ze swych praw do wycugu. Gospodarz [prawny następcą] zobowiązany jest w zamian za służebność wycugu do wypłaty rocznej renty w wysokości 900 Marek w kwartalnych ratach i dostarczenie ich wycużnikowi do każdego nowego miejsca zamieszkania. Wycużnik jednak ma prawo do zmiany zdania, powrotu i korzystania ze swoich praw w każdej chwili bez ograniczeń.

Robert Scherner

Pawłów

Targiczne skutki wichury

W nocy z czwartku na piątek 24 na 25 czerwca 2021 roku przeszła nad Pawłowem wichura, która powaliła drzewo na cmentarzu. Kilkanaście grobów zostało uszkodzonych. W piątek strażacy z OSP Pawłów oraz inni chętni mieszkańcy usuwali powalone drzewo i sprząkali cmentarz. Dzięki jemy strażakom i wszystkim, którzy pomagali usuwać skutki wichury z cmentarza.

J.W

WRĘCZONO NAGRODY uzdolnionym uczniom

W dniu 1 września 2021 r. w Centrum Społeczno-Kulturalnym w Pietrowicach Wielkich w obecności dyrekcji szkół z terenu gminy, wiceprzewodniczącej Rady Gminy Ilony Gawlicy oraz przewodniczącej Komisji Edukacji, Kultury, Sportu i Zdrowia Polityki Społecznej Pani Moniki Łyczko, zostali nagrodzeni przez Wójta Gminy Pietrowice Wielkie Andrzeja Wawrzynka najzdolniejsi uczniowie roku szkolnego 2020-2021. Aby otrzymać wyróżnienie uczniowie musieli spełnić kryteria zawarte w Uchwale Rady Gminy Pietrowice Wielkie Nr VI/55/2015 z dnia 29 kwietnia 2015r. Nagrody za osiągnięcia w nauce są indywidualnym wyróżnieniem o charakterze motywacyjnym oraz formą nagrody za pracowitość i umiejętność jak najlepszego wykorzystania swoich zdolności i możliwości.

Ze Szkoły Podstawowej w Pietrowicach Wielkich zostali nagrodzeni: Izabela Gans, Vanessa Kapłanek, Alan Knura, Marta Niewiera, Nikol Piątek, Ewa Plura, Klaudia Trojańska, Natalia Dürschlag, Maja Kwiatkowska, Martyna Okrent, Hanna Podłowska, Marta Koloch, Martyna Stosiek, Michelle Jeremiasz, Oliver Sylwester, Karolina Kubik, Karolina Cieśla, Michalina Cieśla, Aleksandra Pytel, Dominika Steuer, Anna Stiebler, Nadia Lew, Emilia Kępa, Sara Knura, Bartłomiej Wilkus, Norbert Mirowski,

Uczniowie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Krowiarkach

Fabian Kępa, Ewelina Achteлик, Maja Rosa, Natalia Szmel, Julia Nowak, Michał Kubik, Magdalena Kiełkowska, Emilia Kiełkowska, Marta Pawlasek, Rafał Kudła, Oliver Gieron, Sylwia Wieder, Piotr Martzinek, Michał Mróz, Karolina Chryczyk.

Z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Krowiarkach nagrody odebrali: Antonia Wieczorek, Wiktoria Zieliński, Ewelina Grytner.

Z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Samborowicach wyróżnieni zostali: Paulina Solich, Mateusz Marcinek, Wiktoria Otlík, Wiktoria Przypadło, Katarzyna Spata, Lena Sławik, Piotr Jędorowicz

Z Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Pawłowie nagrody odebrali: Leonie Grzybek, Szymon Wolny, Szymon Muszalik.

Ze szkół ponadgimnazjalnych i ponadpodstawowych wyróżnieni zostali: Krzysztof Świętek, Daniel Świętek, Bianka Koterba, Dominik Gunerka, Dawid Knura, Sara Fichna, Ewa Janik, Jakub Broda, Monika Kusz, Patrycja Mludek.

Wszystkim nagrodzonym gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów w nauce jaki i pełnej realizacji swoich marzeń.

Uczniowie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Pawłowie

Uczniowie Szkoły Podstawowej w Pietrowicach Wielkich kl.IV-VI

Uczniowie Szkoły Podstawowej w Pietrowicach Wielkich kl.VII-VIII

Uczniowie Szkoły Podstawowej w Pietrowicach Wielkich kl.VII-VIII

Uczniowie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Samborowicach

Uczniowie szkół ponadpodstawowych

Letnie spotkanie Koła Emerytów

Koło Emerytów Rencistów i Inwalidów zorganizowało w dniu 1 lipca 2021r. tradycyjny letni piknik dla wszystkich członków Koła, który odbył się przy kościele Św. Krzyża. Spotkanie rozpoczęło mszą świętą odprawioną przez Ks.Proboszcza Damiana Rangosz.

Po uroczystej mszy świętej, spotkaliśmy się przy miejscu grillowym, gdzie serwowaliśmy pieczone kielbaski, chleb ze swoim smalcem i ogórkiem kiszonym oraz napoje i szneki z piekarni p.Żymła z Żerdzin. Na spotkaniu był obecny Wójt Gminy Andrzej Wawrzynek i Ks.Proboszcz a także przedstawicielka Oddziału Rejonowego PZERIi z Raciborza pani Katarzyna Łozińska. W spotkaniu uczestniczyło prawie 100 członków naszego Koła. Czas umilała nam muzykująca rodzina z Zakrzowa. Spotkanie

przebiegło w miłej i sympatycznej atmosferze bawiliśmy się doskonale i śpiewaliśmy piosenki biesiadne.

Ela W.

Seniorzy na marszu Meandrami Odry

13 sierpnia gmina Krzyżanowice zorganizowała marsz nordic walking, meandrami Odry, w którym wzięli udział seniorzy z Klubu Seniora oraz członkinie grupy

NW działającej przy Gminnej Bibliotece Publicznej w Pietrowicach Wielkich.

Zbiórka i start miały miejsce pod wiatą starego przejścia granicznego w Chałupkach. Po krótkiej rozgrzewce grupa wyruszyła w kierunku ścieżki biegnącej wzdłuż meandrów rzeki Odry. Zwolennicy aktywnego wypoczynku do pokonania mieli ponad 6 km. Na trasie znalazły się dwa większe przystanki – przy wieży widokowej i na nowym parkingu przy DK45. Na zakończenie wszyscy wrócili pod wiatę starego przejścia granicznego, gdzie czekał na nich poczęstunek.

Instruktor NW Małgorzata Paletta

Wycieczka do Cieszyna

W dniu 9 września 2021 r. członkowie koła PZERIi zorganizowali wycieczkę do Cieszyna i Chlebowej Chaty Górkach Małych koło Brennej. Pierwszym punktem zwiedzania był Cieszyn którego historię poznaliśmy dzięki ciekawym opowieściom miejscowego przewodnika oraz zwiedziliśmy Muzeum Śląskie. Następnie, już trochę zmęczeni, pojechaliśmy do Chlebowej Chaty, gdzie panowała prawdziwie domowa atmosfera. Jedliśmy chleb z pieca z prawdziwym wiejskim masłem, każ-

dy piekł sobie podpłomyk i poczęstowano nas kawą zbożową. Gospodarze opowiadali nam o pszczołach i miodzie a w stodole zobaczyliśmy dawne narzędzia rolnicze, którymi nie tak dawno pracowało się w polu. Spotkanie zakończyliśmy różnym z kielbaskami i chlebem. Szczęśliwi i zadowoleni ze śpiewem w godzinach wieczornych wróciliśmy do domu.

Wycieczka do Cieszyna i Chaty Chlebowej, jesteśmy bogatsi w wiadomości nowe. Z super przewodnikiem Cieszyn zwiedziliśmy, i Muzeum Śląska też odwiedziliśmy. W Górkach Małych znajduje się Chata Chlebowa, a tam atmosfera prawdziwie domowa. Chleb z pieca jedliśmy z masłem prawdziwym, każdy piekł podpłomyk, a on rósł jak żywy. Do tego nam kawę zbożową podano, i wszystko o pszczołach nam opowiedziano. A w stodole wszystko co czasy widziały, tymi narzędziami też my pracowali. Na koniec już różnym się zajadaliśmy, szczęśliwi do domów już powróciliśmy

I.Kubiczek

Seniorzy na maratonie fitness

W dniu 30 i 31 sierpnia 2021 roku w ośrodku AQUA BRAX w Szymocicach odbył się maraton fitness skierowany do seniorów Dziennego Domu Senior oraz seniorów z Klubu Seniora. W maratonie wzięło udział 25 uczestników. Podczas maratonu seniorzy mogli skorzystać z zajęć fitness pod okiem wykwalifikowanego personelu.

Wszystkim uczestnikom zapewniono transport, wyżywienie oraz profesjonalne zajęcia fitness z instruktorami. Projekt finansowany był ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, które pozyskała Gmina Pietrowice Wielkie na projekt pt. „Dobra pora na aktywnego Seniora”.

Wakacje z biblioteką

Dzieci z terenu naszej Gminy uczestniczyły w imprezach wakacyjnych zorganizowanych przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Pietrowicach Wielkich. W ciągu trzech lipcowych tygodni zorganizowaliśmy 4 wycieczki oraz zakończenie wakacji w naszej bibliotece. W ramach wyjazdów dzieci uczestniczyły w plenerowym seansie filmowym na Zamku Piastowskim w Raciborzu, poznały tajemnice Arboretum Bramy Morawskiej. Kolejną atrakcją był wyjazd do Gliwic do Kolejkowa.

Kolejkowo to największa w Polsce makieta kolejowa, z jeżdżącymi miniaturowymi pociągami i samochodami, dopełnieniem pełnego wrażenia dnia był przejazd kolejką wąskotorową w Rudach. Dzieci uczestniczyły w warsztatach tanecznych na Zamku, były na seansie filmowym w kinie Bałtyk. W Mosznej zwiedzaliśmy pałac oraz kompleks parkowy uznawany za jeden z najpiękniejszych w Polsce, następnie Fabrykę

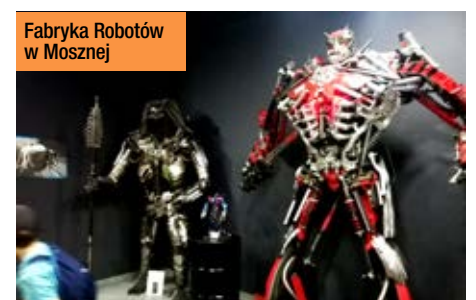
Robotów Sebastiana Kucharskiego, który tworzy swoje prace z przeróżnych części, najczęściej pozyskanych na złomowiskach, z których powstają niesamowite repliki filmowych robotów. Na zakończenie wakacji do naszej biblioteki przyjechało Mobilne Planetarium Orbitek, gdzie uczestnicy „przeżyli” lot w kosmos i lądowanie na księżycu, graliśmy w gry plenerowe oraz odwiedził nas dzielnicowy Piotr Badurczyk, który przeprowadził pogadankę dla dzieci na temat bezpieczeństwa w czasie wakacji. W każdej z imprez uczestniczyło ponad pięćdziesięcioro dzieci w wieku od 7 do 11 lat. Imprezy zostały sfinansowane ze środków przekazanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, nowe gry plenerowe zakupiła Rada Sołectwa Pietrowice Wielkie za co serdecznie dziękujemy.

Spotkanie z Panem Dzielnicowym

Gry plenerowe

Fabryka Robotów w Mosznej

Arboretum Bramy Morawskiej

Kolejkowo w Gliwicach

Scieżka sensoryczna
w Arboretum Barmy
Morawskiej

Przejazd kolejką
wąskotorową

W oczekiwaniu na seans
przed kinem Bałtyk

Warsztaty taneczne na
Zamku Piastowskim

Na peronie w Rudach

Pałac w Mosznej

Moszna - Fabryka Robotów

V Rodzinny Piknik Strażacki

„Strażacy dzieciom-dzieci strażakom”

już za nami... a wspomnienia zostają...

31 lipca odbyła się już piąta edycja naszego pikniku, podczas którego atrakcji nie brakowało! Już na samym początku dla naszych najmłodszych gości czekały dmuchańce, później przyszła pora na pokaz strażacki w wykonaniu naszych młodych druhow czyli przecinanie kłody, betonu, forsowanie przeszkody i ugaszenie pożaru. A na sam koniec wjechały nowe samochody bojowe z jednostki Osp Racibórz Sudół oraz Ochotnicza Straż Pożarna w Krowiarkach (za co im ogromnie dziękujemy), którzy zaprezentowali wyposażenie wozów.

W podziękowaniu medykom za ciężką pracę w czasie pandemii, Młodzieżowa Drużyna postanowiła im zatańczyliśmy taniec „Jerusalema”, do którego chętni mieszkańcy się przylączali.

Nie mogło zabraknąć gier i zabaw dla dzieci i rodziców, którzy mieli do pokonania strażacki tor przeszkód, a dla najlepszych czekały nagrody. Wspólne tańce, deszcz słodkości a na koniec najlepsza atrakcja wieczoru czyli piana, na którą wszyscy czekali

Serdecznie dziękujemy wszystkim firmom oraz osobom, które przyczyniły się do zorganizowania tego wspaniałego pikniku!

